

Handreiking

Het beter bereiken van werkende armen

PLATFORM31

Vragen en tips van en voor gemeenten

Inhoud

Inleiding 3

1 Rol van gemeenten 5

2 Informatie verzamelen 7

3 Communicatie 9

4 Tips voor het bereiken van werkende armen via werkgevers 13

5 Bereik werkende armen via andere kanalen 17

Verder interessante links 20

Colofon 21

Inleiding

Hoe bereik je als gemeente de groeiende groep mensen die werken en toch arm zijn en in de financiële problemen (dreigen te) komen? Veel gemeenten maken zich zorgen over de groep inwoners die werkt, maar onvoldoende overhoudt om volwaardig mee te doen aan de samenleving en die in toenemende mate in de financiële problemen komt. Deze 'werkende armen' hebben een inkomen net boven bijstandsniveau¹ en komen daardoor niet in aanmerking voor allerlei regelingen, of ze vallen met hun inkomen zelfs onder de armoedegrens.

In de eerste helft van 2021 organiseerde Platform31 op verzoek van de ambtelijke werkgroep Armoede en Schuldhulpverlening van het G40-Steden-netwerk een aantal gesprekken en sessies met als thema het beter bereiken van werkende armen. Acht gemeenten namen deel aan deze sessies.² In deze handreiking beantwoorden we een aantal vragen die tijdens deze (groeps) gesprekken naar voren kwamen.

Diverse groepen werkende armen

De groep werkende armen is met zo'n 220.000 werkenden³ nu al omvangrijk en zal met de oplopende inflatie en sterk toegenomen energieprijzen de komende tijd verder groeien. Er is een groep werknemers die te weinig uren werkt om met dat inkomen boven de armoedegrens uit te komen, veelal in samenhang met een laag uurloon. Ook kan sprake zijn van onregelmatig en tijdelijk werk. Daarnaast spelen bij zelfstandigen (vooral zonder personeel) specifieke problemen die ertoe leiden dat het inkomen te laag is en armoede-situaties ontstaan. Een derde groep heeft te maken met financiële problemen

1. Zie voor de meest actuele bedragen: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2022/06/14/uitkeringsbedragen-per-1-juli-2022>.

2. Den Bosch, Vught, Haarlem, Leeuwarden, Haarlemmermeer, Assen, Enschede en Groningen.

3. Sociaal-Economische Raad (2021). Werken zonder armoede. Verkenning 21/10: <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2021/verkenning-werken-zonder-armoede.pdf>.

als gevolg van de combinatie van (onregelmatig en laag betaald) werk en uitkering (werkloosheid of arbeidsongeschiktheid).

Bijna de helft van het aantal werkenden in armoede heeft een flexibele arbeidsrelatie. Hieronder worden zowel werknemers, als zelfstandigen verstaan. Het gaat om een sterk heterogene groep, omdat er grote verschillen zijn tussen type contract, type werkzaamheden, persoonskenmerken en huishoudsamenstelling.⁴

Waar lopen werkende armen tegenaan?

- Vaak weten werkenden die arm zijn niet dat zij in aanmerking komen voor regelingen, omdat ze denken dat dit voor werklozen en mensen in de bijstand is. Met name de groep ondernemers is een nieuwe groep werkende armen die niet snel aanklopt bij de gemeente.
- De schaamte die mensen in financiële problemen voelen, is groot en moeilijk te doorbreken.
- Omdat de groep werkenden die arm is niet, zoals bijstandsgerechtigden, al bekend is bij de gemeente, vormt het invullen van vaak ingewikkelde formulieren en het aanleveren van bewijsstukken regelmatig een barrière.
- Veel inwoners voelen, versterkt of bevestigd door het toeslagenschandaal, angst en wantrouwen richting de gemeente.
- Mensen weten niet waar ze aan toe zijn en zijn bijvoorbeeld bang dat ze in een databestand terecht komen of dat ze het toegekende bedrag (deels) weer terug moeten betalen, omdat ze er uiteindelijk toch geen recht op blijken te hebben.

Leeswijzer

In deze handreiking bespreken we in hoofdstuk 1 de rol die gemeenten (kunnen) hebben bij het bereiken van werkende armen en de vragen waarmee zij daarbij worstelen. In hoofdstuk 2 en 3 gaan we in op het verzamelen van informatie over en het communiceren met werkende armen. Hoofdstuk 4 en 5 geven respectievelijk tips voor het bereiken van werkende armen via werkgevers en tips voor het bereiken van werkende armen via andere kanalen.

4. Idem noot 3.

1. Rol van gemeenten

Gemeenten zijn de aangewezen ingang als het gaat om hulp- en dienstverlening voor inwoners met financiële problemen. Zij hebben een beleid voor minima – tegemoetkomingen voor bijvoorbeeld openbaar vervoer of sport, kindpakketten en kwijtschelding van de lokale belastingen – en bieden schuldhulp en budgetcoaching. In de praktijk maken werkende armen daar, zoals we eerder schreven, echter lang niet altijd gebruik van.

Door corona zijn er wel meer niet-bijstandsgerechtigden in aanraking gekomen met de gemeente. Door de huidige steunregelingen, zoals de energietoeslag, weten nieuwe doelgroepen de gemeente beter te vinden, onder wie zelfstandigen of werkenden in financiële problemen. De doelgroep is soms al wel bekend, maar er wordt nog niet altijd gericht op geacteerd door gemeenten, ondanks dat dit wel de wens is. Veel communicatie is nu gericht op 'geldzorgen' in zijn algemeenheid. Met name de groep ondernemers is een nieuw soort 'werkende armen', waarbij gemeenten proberen hulp ook voor hen laagdrempelig te maken. Deze groep heeft nog sterker de wens om zaken zelf op orde te krijgen, waardoor ze geen of te laat hulp vragen. Werkende armen zijn vaak onafhankelijk en trots. Bij deze doelgroep is dat sterker dan bij mensen met een uitkering.

Werkende armen bereiken

Gemeenten geven aan dat ze verschillende kanalen hebben geprobeerd, zoals mediakanalen, ervaringsdeskundigen en uiteraard bij de gemeentelijke toegang. Ze geven aan echter niet goed te weten wie binnen de doelgroep valt en hoe deze te bereiken is. De gemeente blijkt dan een hoge drempel te zijn (o.a. door schaamte). In een enkele gemeente is de doelgroep 'werkende armen' een specifiek thema binnen het beleid.

Gemeenten worstelen met een aantal vragen:

- Op welke manier kunnen we deze inwoners het beste bereiken?
- Welke informatie moeten we geven?
- Hoe kunnen we er vervolgens voor zorgen dat de werkende inwoner die hulp nodig heeft ook daadwerkelijk hulp zoekt en aanvaardt?
- In welke situaties belanden werkenden voordat de financiële problemen starten? (Zodat wij ook preventief aan de slag kunnen)

Beleid en acties

Tijdens een eerste gesprek bespraken we met elke gemeente afzonderlijk of en welk beleid er voor deze specifieke doelgroep is. En welke acties de gemeente al heeft ondernomen om deze groep beter te bereiken. Tijdens een tweede sessie wisselden gemeenten kennis over en ervaringen met het beter bereiken van werkende armen uit⁵, met medewerking van de coördinator van Wijzer in geldzaken⁶. We beschrijven de uitkomsten van de sessies en onze bevindingen volgens de vragen en problemen waar gemeenten tegenaan lopen. Vervolgens bespreken we wat gemeenten daar al aan doen en tenslotte geven we een overzicht van tips en voorbeelden.

In deze handreiking zullen we aan de hand van vragen die we hoorden van gemeenten tips en antwoorden geven, zodat bij het lezen via de meest passende vraag kan worden gekeken naar een verdere aanpak. Na elk onderdeel geven we één of meer voorbeelden. We kijken naar:

- Het verzamelen van informatie over werkende armen door gemeenten
- De communicatie naar de doelgroep
- Hoe werkgevers een rol kunnen spelen
- Hoe gemeenten nog andere kanalen kunnen benutten

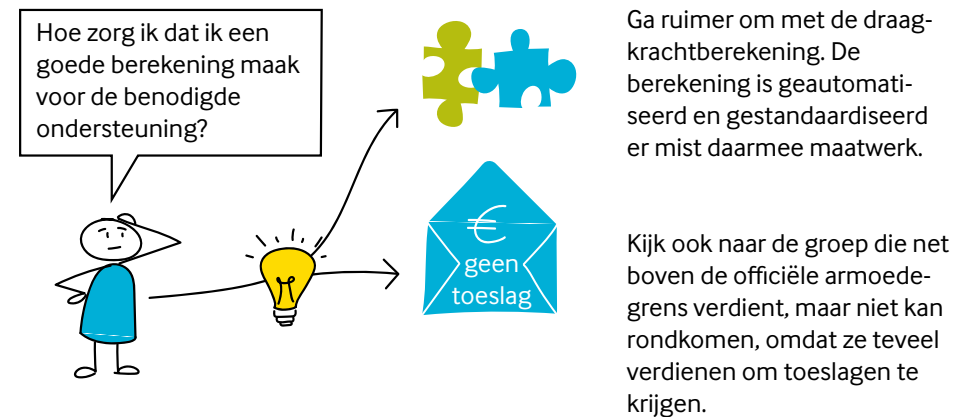
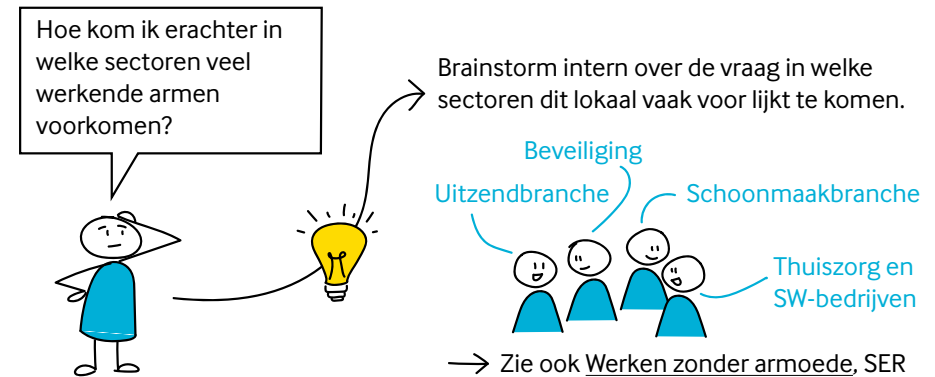
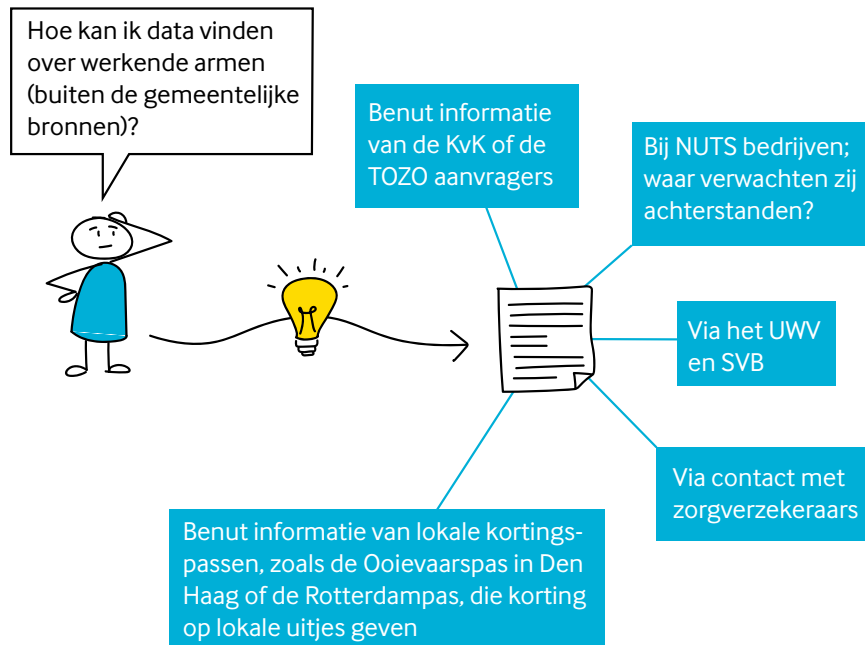

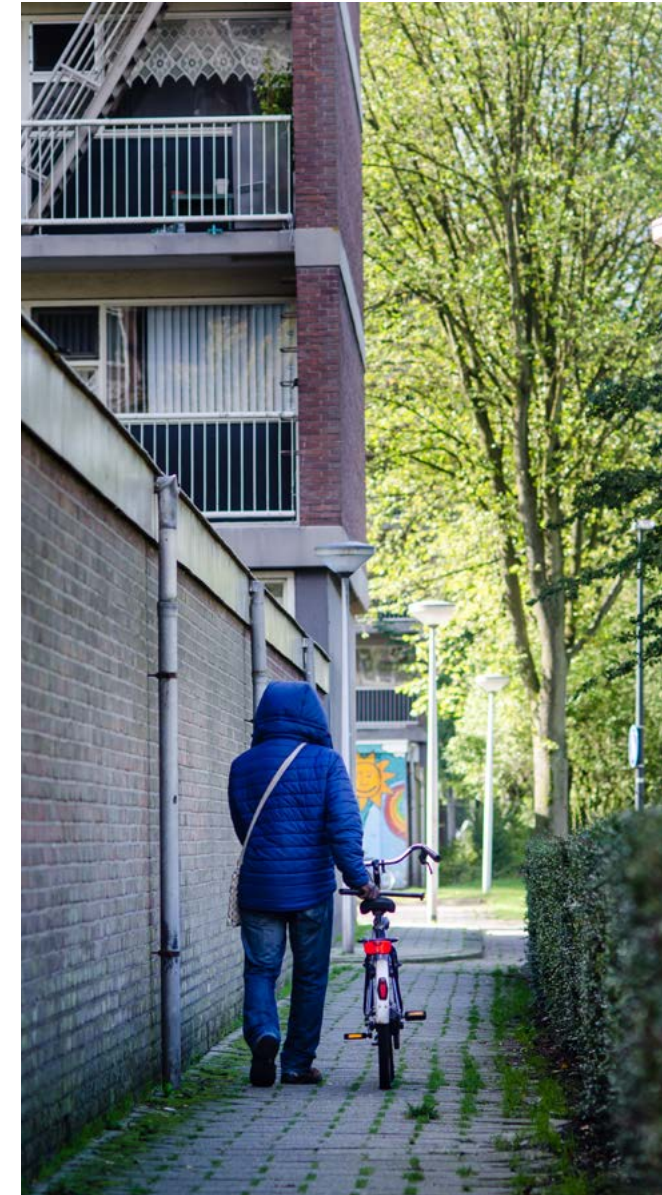
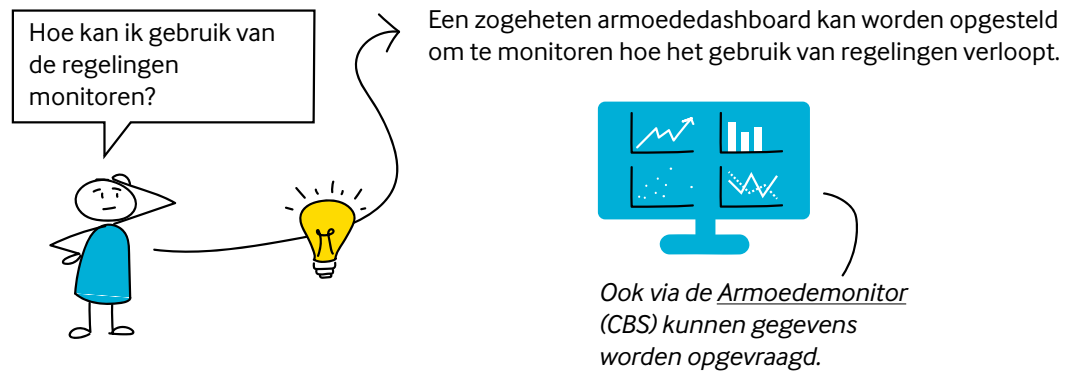
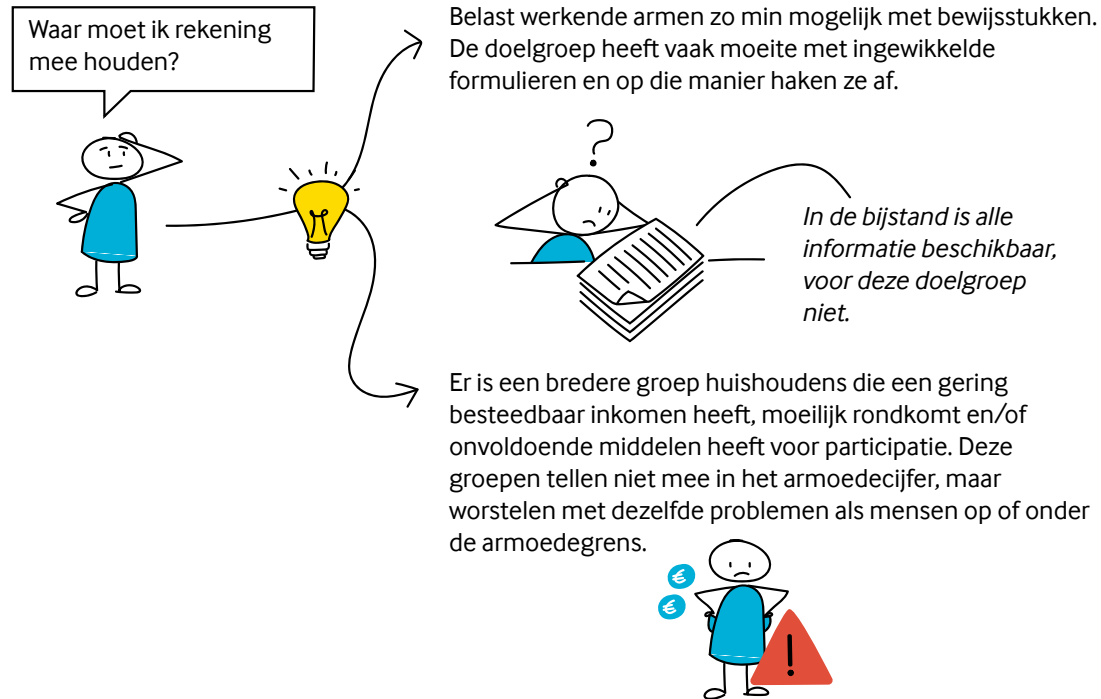
5. De gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer en Leeuwarden en de gemeenten Assen, Enschede en Groningen spraken met elkaar. Voor de gemeenten Vught en Den Bosch lukte het niet om een gezamenlijk gesprek te organiseren. Met hen is een tweede een-op-eengesprek gevoerd waarin Platform31 n.a.v. een uitgewerkte casus vragen stelde en tips en adviezen gaf.

6. <https://www.wijzeringeldzaken.nl/Financieel-fitte-werknemers/>

2. Informatie verzamelen

We starten met vragen rondom het verzamelen van informatie over werkende armen (buiten de gemeentelijke databronnen). Vaak zijn gemeenten op zoek naar gegevens over werkende armen om ze beter te kunnen bereiken. Als er specifiek beleid wordt gevoerd, betreft het vaak mensen die werken naast een bijstandsuitkering. Arme werkenden zonder bijstandsverleden hebben de gemeenten echter niet goed op de radar. In de illustraties hieronder staan een aantal vragen met korte tips en ideeën.

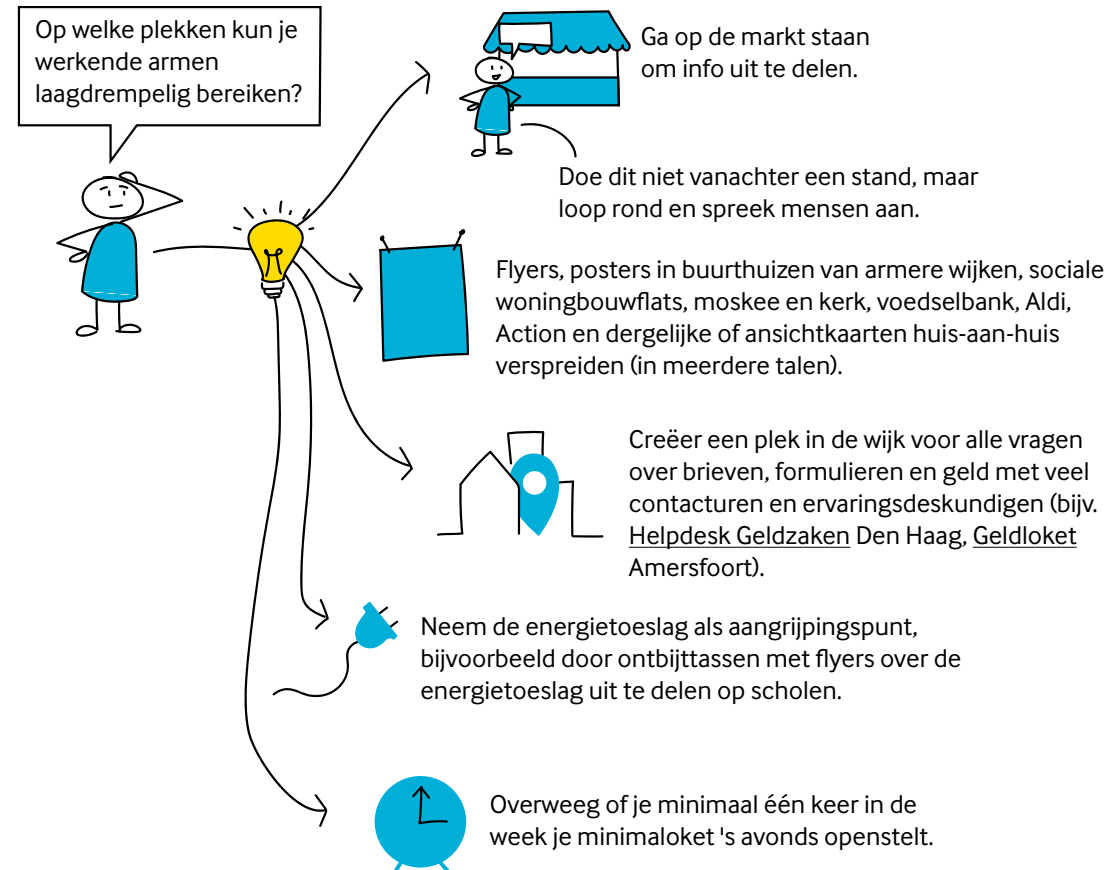

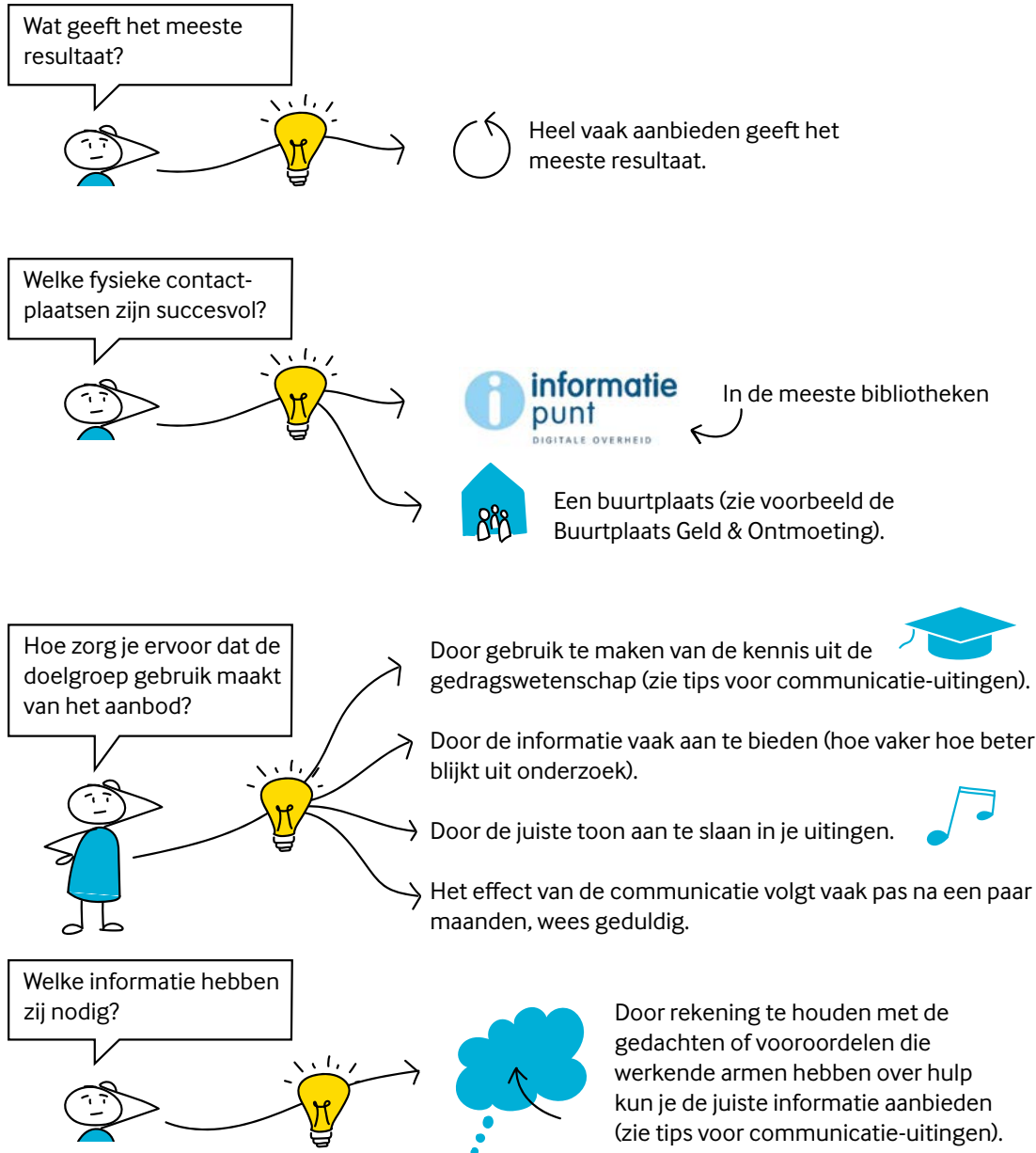
3. Communicatie

Uit de gesprekken die we voerden, blijkt dat veel gemeenten geen specifiek beleid hebben voor werkende armen. Wel zijn verschillende gemeenten bezig met het schrijven van nieuw, herijkt communicatie- en armoedebeleid. Wat ook duidelijk werd, is dat de term 'werkende armen' vaak door inwoners als stigmatiserend en kleinerend wordt gezien. En dat de term 'armoede' een negatieve en passieve connotatie heeft. De gemeente Enschede besloot daarom de functieomschrijving aan te passen tot beleidsadviseur 'rondkomen met je inkomen'.

Gemeenten bedenken vaak acties, zoals het organiseren van webinars over dit thema, het toesturen van flyers over miniregelingen en specificaties over bijstand en het geven van voorlichting via brieven. Ook zijn gemeenten vaker op zoek naar vindplaatsen, en kijken ze naar bijvoorbeeld werkgevers of andere ingangen. De gemeente Haarlem gaf als voorbeeld dat zij vier keer per jaar een actiemoment houden om alle inkomensregelingen onder de aandacht te brengen (door bijvoorbeeld flyers bij apotheken, de inzet van wijkteams en andere organisaties, reclamezuilen en advertenties in huis-aan-huisbladen).

Hierna volgt een aantal vragen die we beantwoorden met tips.

Tips voor communicatie-uitingen vanuit de gedragswetenschap

- Bied in de tekst perspectief op iets dat ze graag zouden willen, maar nu niet kunnen. Bijvoorbeeld iets leuks met de kinderen doen, zomaar iets leuks kopen in de stad et cetera.
- Vermijd het woord hulp (gebruik advies, tips of meedenken).
- Geef 'social proof' (zoveel mensen gingen je voor).
- Geef de vrijheid om te kiezen in de communicatie: 'Het is jouw keuze'.
- Laat merken in je communicatie dat je eventuele weerstand bij het lezen van de tekst erkent.
- Zorg voor gemak (bijv. een kort filmpje over hoe het kan worden aangevraagd).
- Probeer zekerheid te bieden qua privacy.
- Haak aan op iets waar kinderen wat aan hebben (bijv. de Haagse Ooievaarspas overwint schaamte).
- Zet er altijd een telefoonnummer bij.
- Houd rekening met laaggeletterden.

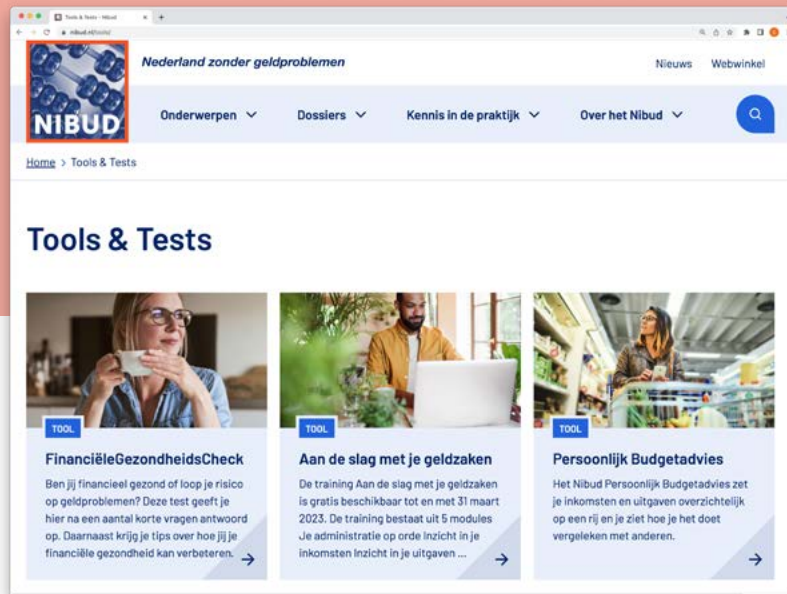
Handige websites bij het schrijven van een communicatie-uiting

- Direct Duidelijk Tour over duidelijke overheidscommunicatie.
- Stichting Lezen en Schrijven voor communicatie met laaggeletterden.

Voorbeeld: Startpunt Geldzaken

Startpunt Geldzaken is een samenwerkingsverband van het Nibud, Vereniging Eigen Huis (VEH), de beleggersvereniging VEB en de Stichting Certificering FFP. Zij bundelen hun kennis over Budgetteren & besparen, Huis & hypotheek, Sparen & beleggen, Pensioenen & fiscaliteit. Startpunt Geldzaken richt zich op de bevordering van financiële redzaamheid en heeft elf online Geldplannen en biedt diverse tools en tests. De Geldplannen helpen huishoudens stap voor stap, en op de door hen gewenste tijd en plaats, om de eigen geldzaken in balans te krijgen en te houden. De geboden informatie is gebaseerd op de meest recente wetenschappelijke inzichten en de cijfers uit Nibud-onderzoek en worden elke zes weken gecontroleerd en aangepast als dat nodig is. Zowel consumenten als beleidsmedewerkers kunnen de site raadplegen.

Op verschillende plekken in het land zijn fysieke plekken waar je terecht kunt met financiële vragen. Dit zijn bijvoorbeeld IDO's of andere plekken waar de drempel laag ligt om even binnen te lopen. Vaak kun je inzicht krijgen in je financiële situatie, besparingstips of met iemand praten die meedenkt over andere financiële vragen.

Voorbeeld: Helpdesk Geldzaken Den Haag

De doelstelling van de Helpdesk Geldzaken is om samen met de Haagse inwoner te kijken of en hoe men het besteedbaar inkomen kan vergroten en wil mensen financieel ontzorgen. De eerste Helpdesk Geldzaken startte in stadsdeel Laak. Inmiddels is de Helpdesk Geldzaken op meerdere locaties in de stad te vinden als onderdeel van de reguliere dienstverlening van de gemeente Den Haag. Op helpdeskgeldzaken.nl zien mensen waar en wanneer de Helpdesk aanwezig is en vinden mensen informatie per 'life event' en besparingstips.

Voorbeeld: De Buurtplaats Geld & Ontmoeting Haarlem

In april 2022 start de Buurtplaats Geld & Ontmoeting in de Haarlemse wijk Schalkwijk. Bij deze Buurtplaats kunnen inwoners terecht met vragen over activiteiten in de buurt, lastige brieven en formulieren, geld en andere praktische zaken. De Buurtplaats Geld & Ontmoeting is een samenwerking van de bibliotheek Schalkwijk, DOCK Haarlem, Ervaringsdeskundige Armoede en Sociale uitsluiting, Humanitas, BUUV Haarlem, Vrijwilligerscentrum Haarlem & omgeving, Afdeling Minima Gemeente Haarlem, SSHO Stichting Somaliërs Haarlem en omgeving, Stichting Samen Haarlem, Sociaal Raadslieden en de Sociaal Wijkteams Schalkwijk.

Buurtplaats

Welkom bij de Buurtplaats geld & ontmoeting

Bij de Buurtplaats kunnen inwoners van Schalkwijk terecht met:

- vragen over activiteiten in de buurt
- lastige brieven en formulieren
- geld en andere praktische zaken

Met een kopje koffie of thee erbij denken onze medewerkers graag en gratis met je mee. Iedereen is welkom, samen komen wij verder!

De Buurtplaats Geld & Ontmoeting start vanaf donderdag 14 april

 Elke donderdag van 14.30 tot 16.15 uur

 Bibliotheek Schalkwijk, Fie Carelsenplein 2 in Schalkwijk

Voorbeeld flyer (voor benadering armoede en schulden algemeen):

Niet meer bang voor post.

Geldzorgen?
Samen komen we eruit.

Als het niet lukt om alle rekeningen te betalen, kunnen we samen de financiën weer op de rit krijgen.

Beste meneer/mevrouw,

Wij hebben bij u aangebeld en u was niet thuis. Graag komen we in contact met u.

Wie zijn wij?

Wij zijn team (naam team) van de gemeente (naam) en werken bij (naam organisatie) in de wijk. Ons doel is voorkomen dat mensen financiële problemen krijgen. Dit doen we door contact op te nemen met mensen die openstaande rekeningen hebben. Hiervoor werken wij samen met verschillende organisaties, zoals zorgverzekeraars en woningbouwverenigingen'.

Waarom krijgt u deze flyer?

Een paar van deze organisaties' hebben laten weten dat u de afgelopen maanden een aantal rekeningen niet heeft betaald. Op tijd hulp zoeken geeft rust en voorkomt dat geldzorgen groter worden.

Hoe gaat het verder?

Wij willen een afspraak maken om samen met u te kijken naar oplossingen. Als u dat wilt, begeleiden wij u of zoeken we samen naar andere hulp. Voor een afspraak of meer informatie belt u het telefoonnummer op het visitekaartje. Wij nemen ook contact op met u.

De hulp is gratis en verplicht u tot niets.

Met vriendelijke groet,
Team (naam team)

4. Tips voor het bereiken van werkende armen via werkgevers

Werkende armen hebben een baan en daarmee dus vaak een werkgever die erbij gebaat is dat zijn of haar werknemer in goede gezondheid en met aandacht en zonder stress aan het werk is. Werkgevers zijn dus een goede ingang om deze groep indirect te bereiken. Vaak staan werkgevers echter huiverig tegenover het bespreken van geldproblemen, omdat ze dat te privé vinden of omdat ze vinden dat de werknemer de eerste stap moet zetten, terwijl werknemers zich vaak schamen voor hun situatie.⁷ Nu voor veel huishoudens echter de financiële problemen snel verergeren door de exploderende energieprijzen en de oplopende inflatie en iedereen het financieel moeilijker heeft, lijkt deze schaamte- en/of schuldwestie voor meer mensen te gelden. De kans is daarom groot dat werkgevers momenteel meer openstaan om geldproblemen met hun werknemers te bespreken. Hieronder volgt een aantal tips met verwijzingen naar websites en good practices.

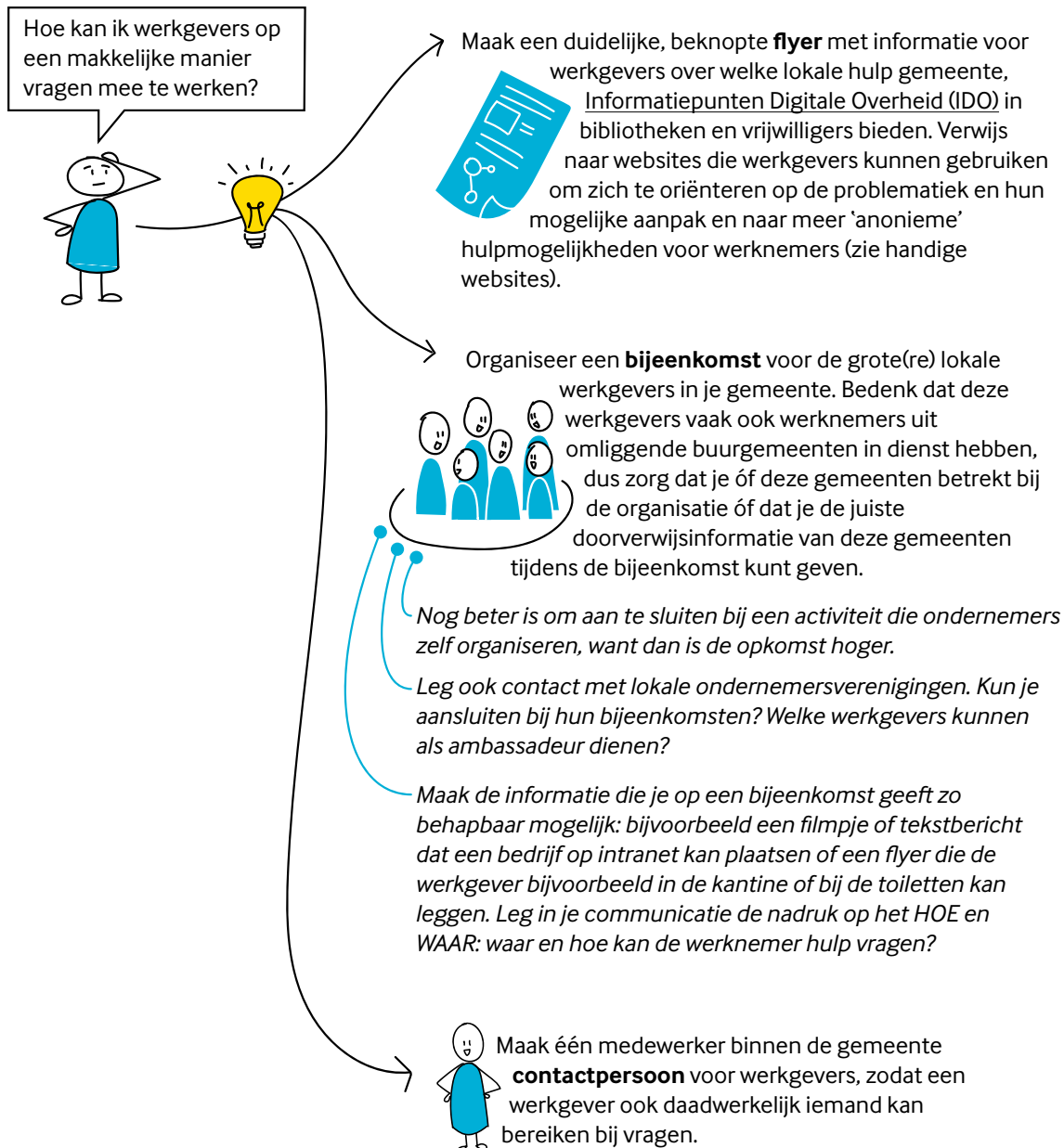

Ga in gesprek met de belangrijkste lokale en regionale werkgevers in je gemeente of regio. Wijs hen er op dat ze in gesprekken met werknemers kunnen aanhaken op levensgebeurtenissen zoals een scheiding of een overlijden.

Op de Praktijkvoorbeelden pagina van financieelfittewerknemers.nl kun je zien welke werkgevers al bezig zijn met het ondersteunen van hun medewerkers met geldzorgen.

Wanneer je als gemeente iets wilt organiseren voor werkgevers kun je een aantal van deze werkgevers benaderen met de vraag of zij hun aanpak willen delen.

7. Kijk voor meer informatie over de gevolgen van geldproblemen van medewerkers voor werkgevers, zelfstandig ondernemers en zzp'ers naar de SER publicatie uit 2021 Werken zonder Armoede, blz. 20-25 en 149: <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2021/verkenning-werken-zonder-armoede.pdf>.

Handige websites bij het bereiken van werkende armen via werkgevers

- Geldfit wordt door banken, verzekeraars, bepaalde schuldeisers (zoals energieleveranciers) en ook door werkgevers ingezet om mensen te verwijzen naar ondersteuning en hulp. Geldfit heeft een landelijke telefoonlijn en een grote database met lokaal hulpaanbod en informatie over energietoeslag en energiebesparing. Verwijs ook naar de zake-lijke pagina speciaal voor ondernemers van Geldfit.
- De website financieelfittewerknemers.nl staat vol tips en tools voor werkgevers, inclusief een e-learning opgezet door de Hogeschool Utrecht en het Kenniscentrum inclusieve en sociale werk-gelegenheid over het herkennen, bespreken en verwijzen bij geldzorgen. In de Toolkit vinden werkgevers posters en flyers voor op de werkvloer en een voorbeeldtekst voor een intranetbericht. Onder Nieuws staan aankondigingen voor workshops en webinars.
- Het Nibud, de Budgetcoach Groep, Budgetcoach.nl en CNV Geldzorg zijn aanbieders van budgetcoa- ching, trainingen voor leidinggevend en workshops voor werknemers en dergelijke. Zij helpen werkge- vers en werknemers door heel Nederland.

Voorbeeld: Wijzer in geldzaken - Financieel fitte werknemers

In 2017 startte het platform Wijzer in geldzaken (een initiatief van het ministerie van Financiën), in samenwerking met het Nibud, Divosa, NVVK en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het project 'Financieel fitte werknemers' om werkgevers te helpen bij het ondersteunen van werknemers met geldzorgen. Het doel van de website is om werkgevers te stimuleren geldzaken op de werkvloer bespreekbaar te maken en werknemers met geldzorgen een helpende hand te geven.

Voorbeeld: Brainport Eindhoven

Het Partnerfonds van Brainport Eindhoven richt zich samen met de PSV Foundation op urgente maatschappelijke thema's in de 21 gemeenten van Brainport. Met het programma Geldzorgen wil het fonds het aantal medewerkers met geldzorgen terugdringen. Bedrijven die meewerken aan het programma zijn o.a. ASML, Van der Valk, Ergon en Senzer. Zij zetten in op het vergroten van bewustwording onder het personeel. Bijvoorbeeld met een training voor leidinggevenden waarin zij leren hoe ze aanwijzingen over financiële zorgen op de werkvloer kunnen oppikken en hoe ze dit vervolgens met hun medewerker bespreekbaar kunnen maken. Lees ook: Op weg naar een financieel gezondere samenleving in Brainport

Voorbeeld: Alliantie werkgevers (gemeente Utrecht)

In 2019 startte de gemeente Utrecht samen met de Rabobank, de Hogeschool Utrecht en McDonalds Utrecht⁸ een alliantie van werkgevers. Het doel van deze alliantie is om kennis te delen over hoe je bij werknemers de signalen van financiële problemen herkent, welke informatie en hulpverlening er is en welke ondersteuning werkgevers hun medewerkers kunnen bieden, bijvoorbeeld door het opstellen van een personeelsfonds.

Meer info: Utrecht Schuldenvrij, actieagenda 2019 en Hogeschool Utrecht.

Voorbeeld: Ondernemer Centraal (gemeente Utrecht)

In oktober 2021 startte de gemeente Utrecht met een platform voor ondernemers en zzp'ers, Ondernemers Centraal. De gemeente richtte dit platform op met MKB Doorgaan, Solvid Ondernemen, De Utrechtse Ondernemerszaak, het Ondernemersklankbord en Geldfit nadat uit onderzoek door de Hogeschool Utrecht bleek dat bijna de helft van de ondernemers die een Tozo-uitkering ontvingen inmiddels schulden of betalingsachterstanden had en een kwart niet meer in het dagelijkse levensonderhoud kon voorzien.

8. Lees het inspirerende verhaal van de manager van vijf McDonalds filialen: <https://www.vno-ncw.nl/forum/waarom-deze-ondernemer-een-werknemer-met-schulden-helpt>. Deze manager maakte ook een inspirerende video waarin ze uitlegt hoe je als ondernemer medewerkers met schulden kunt helpen.

Voorbeeld: Over Rood

Over Rood is een vrijwilligersorganisatie die in 2011 werd opgericht met als doel om ondernemers en zzp'ers te ondersteunen om een financieel gezonde onderneming te krijgen of te behouden. Ondernemers helpen andere ondernemers bij een (door)start, schulden, administratieve achterstanden en bedrijfsbeëindiging. Het begeleidingsprogramma dat Over Rood biedt, is vanaf 20 euro per maand beschikbaar. Er is ook een eendaagse training voor sociale hulpverlening 'Hoe begeleid je ondernemers met schulden?' Over Rood heeft kantoren in Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Breda, Den Bosch, Den Haag, Eindhoven, Gelderse Vallei, Gouda, Haarlem, Nijmegen, Rivierland, Tilburg, Utrecht en Zwolle.

Voorbeeld: Geldzorgen de Baas van MKB Nederland

In maart 2022 startte MKB Nederland, in samenwerking met de ministeries van EZK en SZW, het project Geldzorgen de Baas. Zij ontwikkelden een campagne om het voor ondernemers makkelijker te maken hulp te vinden wanneer zichzelf of werknemers kampen met geldzorgen. Brancheorganisaties kunnen kosteloos gebruikmaken van een toolkit met communicatiematerialen, een branchespecifiek webinar voor leden organiseren en een eigen portal op Geldfit Zakelijk aanmaken.

Voorbeeld: Moedige dialoog

Moedige Dialoog heeft het project Geldzorgen de Baas en organiseert in diverse steden bijeenkomsten, vaak samen met de Rabobank en gemeenten. Meerdere gemeenten, waaronder Haarlemmermeer, Groningen en Leeuwarden, startten een Moedige Dialoog met als doel om een samenwerking op gang te brengen tussen de lokale overheid, werkgevers en maatschappelijke organisaties. Kijk bijvoorbeeld eens naar Rotterdam.

Voorbeeld: De Rotterdamse Zaak - Ondernemers bellen ondernemers (Rotterdam)

De Rotterdamse Zaak is een leerwerkbedrijf met als doel: het adviseren en ondersteunen van de Rotterdamse ondernemer bij zijn geldzorgen. Deze pilot is een samenwerking tussen de gemeente Rotterdam (Regionaal Bureau Zelfstandigen), het Ondernemersklankbord en de Hogeschool Rotterdam.

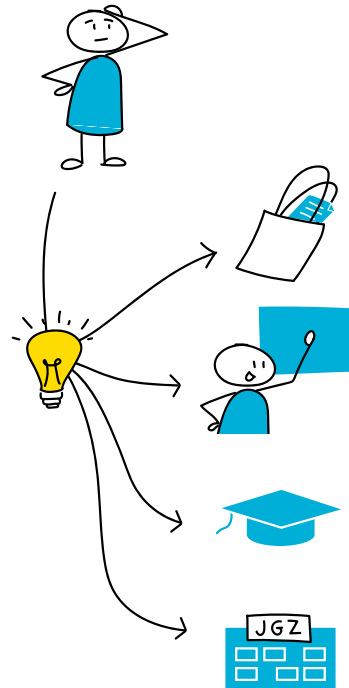
De Rotterdamse Zaak biedt een aantal financiële diensten aan (met behulp van studenten van de Hogeschool) om ondernemers te helpen met het opstellen van financiële gegevens wanneer hij of zij niet meer de middelen heeft om dit te laten doen. Het doel is om ervoor te zorgen dat de ondernemer ook leert om te gaan met een administratie, zodat de ondernemer zelf in de toekomst de boekhouding kan bijhouden.

5. Bereik werkende armen via andere kanalen

Er zijn natuurlijk ook andere kanalen die je als gemeente kunt benutten om werkende armen te bereiken. In dit hoofdstuk vindt u tips, handige websites en een voorbeeld over het vinden en gebruik maken van andere kanalen.

Hoe kan ik scholen
betrekken?

Zorg voor ontbijtassen voor basis- en middelbare scholen met flyers over hulp bij geldzorgen of energietoeslag.

Door het opleiden van alle IB-ers en zorgcoördinatoren op de school in stress-sensitieve dienstverlening en daarna eventueel ook de leerkrachten.

Op de PABO's al de kennis inbrengen over financiële stress.

Mogelijk nog via de JGZ (contactmoment thuis bij JGZ is wegbezuinigd).

Handige links voor het bereiken van werkende armen via andere kanalen

- [Interventiepakket "Patiënten met schulden"](#) (Hogeschool Utrecht)⁹
- [Kennisatelier Gezond Rondkomen](#) (o.a. Pharos)
- Artikel [Praktijkondersteuner voor financiële problemen](#) en artikel [Geldschulden: praktijkondersteuner voor financiële problemen](#) (Rotterdam)
- [Loket Gezond Leven](#) (o.a. link tussen armoede en gezondheid)
- [Interventiewijzer Financieel gezond zijn](#) (Movisie)
- Voor ouders met weinig geld is ook handig: [Sam& voor alle kinderen](#). Je kunt daar opzoeken wat er landelijk en lokaal beschikbaar is, zoals voor sportles, verjaardag vieren, stichting Leergeld et cetera.

9. Dit interventiepakket is gemaakt als onderdeel van het project Financiën in de spreekkamer van de Hogeschool Utrecht: <https://schuldenenincasso.nl/project/afgerond/huisartsenpraktijk/>.

Voorbeeld: Rotterdam: financieel coach in de huisartsen-praktijk (grotere praktijk)

Een Praktijkondersteuner Financiën (POF), steun bij schulden en toeleiding naar schuldhulpverlening in het Gezondheidscentrum (ZonMw)

Kan een huisarts méér betekenen voor patiënten met klachten die voortkomen uit financiële stress? Sinds 2020 is in Rotterdam Zuid bij Gezondheidscentrum Lijn 2 een praktijkondersteuner Financiën werkzaam. Zij ondersteunt in samenwerking met de huisartsen en de POH-GGZ de patiënten die op het spreekuur komen met lichamelijke en/of psychische klachten die voortkomen uit financiële problemen. Met de patiënt kijkt de POH-F hoe zij kan helpen om overzicht en weer méér perspectief te krijgen zodat er bij de patiënt méér regie heeft, en er méér 'schuldenrust' ontstaat. De eerste stap, het maken van een overzicht van de situatie qua inkomsten en uitgaven, geeft vaak al rust. Afhankelijk van die 'diagnose' kan er een warme overdracht plaatsvinden naar de schuldhulpverlening van de gemeente, of de POH-F begeleidt de patiënt zelf in het oplossen van de schulden. Juist in de eerste lijn is vroegsignalering mogelijk, en dat voorkomt erger, met betrekking tot schulden maar vooral ook lichamelijke en psychische klachten. Daarnaast geeft het méér vertrouwen aan de zorgverleners omdat ze nu de mogelijkheid hebben om het achterliggende probleem

van de klachten te bespreken. Er is dus méér integrale en adequate zorgverlening.

Verder interessante links

- Rapport: [Verkenning ondersteuning ondernemers met financiële zorgen](#) (VNG, voorjaar 2022)
- Toolkit: [Hoe bereik je werkende ouders met geldzorgen?](#) (Sam& voor alle kinderen)
- Rapport: [\(On\)zichtbare geldzorgen op de werkvloer](#) (Deloitte, juni 2022)
- [Op weg naar een financieel gezondere samenleving in Brainport](#) (Brainport Eindhoven)
- [Wegwijzer Jongeren en Geldzaken](#)
- Onderzoek: [Meetbare en Merkbare waarde van financiële hulpverlening](#) (NVVK, april 2022)
- Onderzoek: [Welke initiatieven helpen bij het bestrijden van geldstress?](#) (Purpose, februari 2022)
- [Kennisdossier Armoede en Schulden](#) (Platform31)

Colofon

Dit is een uitgave van Platform31
Den Haag, november 2022

Auteurs: Femke Bax en Margot Leegwater (Platform31)

Met dank aan: Clairette van der Lans, initiatiefnemer van
www.financieelfittewerknemers.nl

Illustraties: Janneke ten Kate

Redactie: Platform31

Coverfoto: Beeldbank Zeeland

Opmaak: Gé grafische vormgeving

Platform31

Kennis- en netwerkorganisatie Platform31 ziet de **trends** in stad en regio. We **verbinden** beleid, praktijk en wetenschap rondom actuele vraagstukken en komen tot een **aanpak** waarmee bestuurders, beleidsmakers en uitvoerders direct aan de slag kunnen. De oplossingen houden we niet voor onszelf: **iedereen profiteert mee** van de resultaten.

Postbus 30833, 2500 GV Den Haag
www.platform31.nl

Hoewel grote zorgvuldigheid is betracht bij het samenstellen van dit rapport, aanvaarden Platform31 en de betrokkenen geen enkele aansprakelijkheid uit welke hoofde dan ook voor het gebruik van de in deze publicatie vermelde gegevens. Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt mits de bron wordt vermeld.